Ta› stó› or› móti or›i

51 ára gamal ma›ur var í Føroya Rætti fríkendur fyri si›amibrot

T‡sdagin var ein ma›ur, sum var ákærdur fyri at hava gjørt seg inn á ein 9 ára gamlan drong, fríkendur í Føroya Rætti.

Ákæruvaldi› kravdi, at ma›urin var› fongsla›ur í minst eitt ár, men dómarin fríkendi mannin.

Dómarin seg›i, at frágrei›ingin hjá dreinginum tóktist ver›a eftirfarandi, men eingi vitni kundu stu›la frágrei›ingini, og eingi teknisk prógv vóru fyri brotunum.

Tá ma›urin nokta›i seg sekan í ákærunum, var ta› or› móti or›i, og so brúkti dómarin meginregluna í rættarskipanini um, at allur ivi skal koma tí ákærda til gó›ar.

Kann fáa endurgjald

Tann 51 ára gamli var handtikin 17. november, og dagin eftir var hann var›haldsfongsla›ur.

Ma›urin var ákærdur fyri í seks førum at hava gjørt seg kynsliga inn á ein 9 ára gamlan drong. Fimm av brotunum skuldu ver›a farin fram í heiminum hjá manninum, og eitt í heiminum hjá dreinginum.

Ma›urin, sum var› frídømdur, hevur siti› 25 dagar í var›haldi, og hann kann nú søkja um endurgjald fyri hetta.

Ákæruvaldi› hevur ikki tiki› stø›u til um dómurin skal skjótast inn fyri landsrættin.

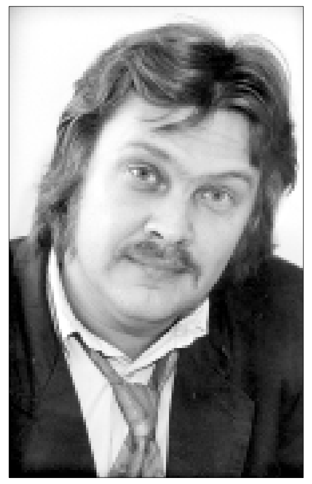

Brei› undirtøka fyri málbroyting

Uppskoti› hjá Javna›arflokkinum um at sta›festa føroyskt sum tjó›armál í Føroyum fekk gó›a móttøku undir fyrstu vi›ger›ini á tingi›. Tingmenn tosa um, at samt løgting kann samtykkja máli›

HEIMAST†RISLÓGIN
Ey›un Klakstein

Uppskoti› um broytingar í heimast‡rislógini, sum Jóannes Eidesgaard leg›i fram á tingi›, fekk gó›a móttøku undir fyrstu vi›ger›

Javna›arflokkurin hevur lagt eitt uppskot fyri tingi› um broytingar í heimast‡rislógini. Flokkurin ætlar, at uppskoti› skal hava vi› sær, at føroyskt ver›ur sta›fest sum tjó›armál í Føroyum.

Móttøkan av uppskotinum var gó›, tá fyrsta vi›ger› var› í tinginum fríggjadagin, og máli› er nú í uttanlandsnevndini, sum skal vi›gera ta› ví›ari.

– Sambandsflokkurin tekur fult undir vi› hesum uppskotinum, og vit fegnast um, at Javna›arflokkurin skj‡tur upp, at rætta mannagongdin ver›ur brúkt í hesum máli, sigur Edmund Joensen, forma›ur Sambandsfloksins.

Óli Breckmann tekur eisini væl ímóti uppskotinum, og undir vi›ger›ini á tingi› seg›i hann, at um eitt samt løgting tekur undir vi› uppskotinum hjá Javna›arflokkinum, ver›ur danska stjórnin noydd at eftirlíka føroyska ynskinum.

Heimast‡rislógin í nógv ár

Jóannes Eidesgaard leg›i vegna Javna›arflokkin uppskoti› fyri tingi› í sí›stu viku.

Í uppskotinum ver›ur sagt, at heitast skal á landsst‡ri› um at taka upp samrá›ingar vi› donsku stjórnina um stø›una hjá føroyska málinum í Føroyum.

Landsst‡ri› skal gera semju vi› donsku stjórnina um, at lagt ver›ur fyri løgtingi› og fólkatingi› uppskot til broyting í heimast‡rislógini solei›is, at grein 11 í lógini fær or›ingina, at føroyskt er tjó›armál í Føroyum.

Í vi›merkingunum til uppskoti› sigur Jóannes Eidesgaard, at líkt er til, at heimast‡rislógin ver›ur politiskur veruleiki næstu 15 til 20 árini, eftir at landsst‡ri› gjørdi semju í fullveldismálinum fyrst í november mána›i.

Jóannes Eidesgaard vísir á, at tá europeiski sáttmálin um økismál og minnilutamál var› sta›festur, fekk føroyska máli› ivasaman hei›ur. Danski uttanríkisrá›harrin vísti til or›ingina í grein 11, tá føroyskt gjørdist høvu›smál og ikki tjó›armál.

– Ver›ur grein 11 í heimast‡rislógini broytt, so má yvirl‡singin eisini broytast. Naka› er tí liti› okkum upp í hendur at fáa avgreitt sigur Jóannes Eidesgaard.

Stóran t‡dning

Jákup Sverri Kass úr Sjálvst‡risflokkinum leggur eins og Óli Breckmann upp til, at eitt samt løgting kann samtykkja uppskoti› hjá Javna›arflokkinum.

– Ta› hevur stóran t‡dning fyri okkum í Sjálvst‡risflokkinum, at føroysk ver›ur sta›fest sum tjó›armál hjá føroyingum, og at rættarstø›an í hesum máli ver›ur sta›fest, sigur Jákup Sverri Kass, løgtinsma›ur.

Umbo›ini hjá Tjó›veldisflokkinum tóku ikki eins væl undir vi› uppskotinum.

Hergeir Nielsen, forma›ur í uttanlandsnevndini, lova›i at geva uppskotinum eina sakliga vi›ger› í uttanlandsnevndini, men hann seg›i seg ivast í, um landsst‡ri› kundi koma nakran veg vi› málinum.

– Landsst‡ri› strí›ist longu nú vi› at vinna føroyska málinum sín rætt, men ta› er gjøgnum fullveldistilgongdina og ikki gjøgnum heimast‡rislógina, og tí kann hetta uppskoti› tykjast sum dupultkonfekt, sigur Anita á Frí›riksmørk, tingma›ur fyri Tjó›veldisflokkin.

Uppskoti› hjá Javna›arflokkinum er nú í uttanlandsnevndini, har ta› ver›ur vi›gjørt.

Sernámsnevndin sett hol á arbei›i›

Nevndin ásannar, at kanningin av sernámsfrø›isliga økinum er umfatandi, men vónar at ver›a li›ug til ásettu tí›ina

KANNING
Ey›un Klakstein

Nevndin, sum skal kanna Sernámsdepilin og sernámsfrø›isliga øki›, hev›i í vikuni sín fyrsta fund

Trímanna›a nevndin, sum skal kanna Sernámsdepilin og alt ta› sernámsfrø›isliga øki›, hevur havt sín fyrsta fund.

Í nevndini sita Hans Trygvi Teirin, Tóra Tóroddsdóttir og Steintór Rasmussen, og tey høvdu fund í Havn mánadagin.

Frammanundan hevur eisini ein fundur veri› millum nevndina og landsst‡rismanninum í undirvísingar- og mentamálum, Torbjørn Jacobsen, sum hevur sett kanningina í verk.

– Vit hava gjøgnumgingi› arbei›ssetningin og tosa um, hvussu arbei›i› kann skipast. Enn hava vit ikki lagt ein neyva fer›aætlan, men ta› skulu vit gera til n‡ggjárs, sigur Hans Trygvi Teirin.

– Arbei›ssetningurin er rættiliga drúgvur, og arbei›i› er umfatandi, men vit vóna, at vit kunnu ver›a li›ug til ásettu tí›ina, sigur Hans Trygvi Teirin

Atfinningar og ivi

Kanningin av Sernámsdeplinum og sernámsfrø›isliga økinum er komin í lag, eftir at atfinningar hava veri› móti stovninum og økinum.

Løgfrø›ingar hava sátt iva um løgfrø›isliga grundarlagi› undir Sernámsdeplinum, og politikarar hava kravt, at okkurt var› gjørt vi› viturskiftini.

Lei›slan á Sernámsdeplinum seg›i seg úr starvi, tá Torbjørn Jacobsen kunngjørdi, at ein umfatandi kanning skuldi gerast av stovninum og økinum.

Marita Petersen og Ása Ellefsen hildu, at landsst‡risma›urin hev›i sátt iva um lei›sluna, og at útlit ikki vóru fyri, at ein loysn var› funnin á trupulleikunum á stovninum innan rímiliga tí›.

Ongan formann

Nevndin, sum er sett at arbei›a vi› málinum, skal koma vi› einum tilmæli til landsst‡rismannin á›renn 1. oktober komandi ár. Hetta tilmæli ver›ur so grundarlag undir ví›ari politisku vi›ger›ini av málinum.

– Arbei›ssetningurin er rættiliga drúgvur, og arbei›i› er umfatandi, men vit vóna, at vit kunnu ver›a li›ug til ásettu tí›ina, sigur Hans Trygvi Teirin.

Hann sigur, at nevndin ikki hevur valt nakran formann, men at tey hava avgjørt at arbei›a á jøvnum føti.

– Vit tr‡ í nevndini fáa hvør í sínum lagi ábyrgd av pørtum av kanningini, men vit koma sjálvandi at arbei›a tætt saman. Vit eru so fá í nevndini, at vit hildu ta› ikki ver›a ney›ugt vi› einum formanni, sigur Hans Trygvi Teirin.

Byrja eftir ársskifti›

Nevndin hevur avtala›, at næsti fundur skal ver›a beint eftir ársskifti›, men fram til tann fundin, ætla tey tr‡ í nevndini at samskifta nógv.

Tey skulu gera eina neyva ætlan um, hvussu kanningin skal fara fram, og hvussu teir ymisku partarnir skulu skipast.

Fyrst í komandi ári ætlar nevndin so at fara undir ta› ítøkiliga arbei›i›.

Tingma›ur umhugsar stevning

Páll á Reynatúgvu noktar fyri at hava brúkt politiska vitan og ávirkan til egnan fyrimun í sambandi vi› máli› um barnagar›in á Teiginum

Mynd: Edvard Joensen

Kristian Magnussen, løgtingsma›ur, skuldsetti frá tingsins rø›arapalli løgtingsmannin Páll á Reynatúgvu fyri at lóggeva í egnan lumma. Víst var› heilt greitt til máli› um húsini á Teiginum á Sandi, sum hava skift eigara tríggjar fer›ir seinasta hálvaanna› ári›

BARNAGAR‹SMÁLI‹
Edvard Joensen

Undir vi›ger›ini av §19 frágrei›ingini, seg›i Kristian Magnussen av Løgtingsins rø›arapalli, at Páll á Reynatúgvu, sum nevndarforma›ur í Løgtingsins Trivna›arnevnd lóggevur í egnan lumma. Páll á Reynatúgvu vísir skuldsetingunum frá sær og sigur, at hann umhugsar at stevna Kristiani Magnussen fyri skuldsetingina.

Men hóast Páll á Reynatúgvu sigur seg hava arbeitt vi› barnagar›inum av berari idealismu, er ta› ein sannroynd, at húsini, sum barnagar›urin er í, hava skift eigara á vegnum. Páll á Reynatúgvu hevur lati› tey til eitt partafelag, sum hann er eigari í, og hetta partafelag hevur so aftur selt barnagar›in til Sands Kommunu.

Máli› sn‡r seg um, at Páll á Reynatúgvu, tingma›ur Tjó›veldisfloksins, undir vi›ger›ini av frágrei›ingini frá §19 nevndini helt, at rudda› eigur at ver›a upp eftir áttatiárini.

Ta› fekk Kristian Magnussen at koma vi› ábending um, at Páll á Reynatúgvu ikki var betri sjálvur, tí hann sum forma›ur í Trivna›arnevndini hevur arbeitt vi› einum privatum barnagar›i á Sandi, samstundis sum hann sum nevndarforma›ur í Løgtinginum arbeiddi vi› eini lóg, sum fór at geva Sands Komunu fleiri pengar, sum júst fóru at ver›a n‡tti til barnagar›.

Umhugsar stevning

Talan er her um, at Løgtingi› hevur samtykt, at lógin um b‡ti av almannaútrei›slum millum land og kommunur er avtikin. Avtøkan ber millum anna› í sær, at Sands Kommuna fær leysgivnar einar 600.000,- krónur, sum annars vóru› brúktar til almannaútrei›slur.

Samstundis sum hendan lógin er fyri, er eisini uppskot um broyting av lógini um barnagar›ar til vi›ger›ar. Kristian Magnussen heldur ta› vera sera áfallandi, at samstundis sum hesar lógir eru til vi›ger›ar, arbei›ir forma›urin í Trivna›arnevndini vi› at gera ein privatan barnagar› Heima á Sandi.

Kristian Magnussen leg›i ta› í or›ingina av rø›arapallinum í Løgtinginum, at Páll á Reynatúgvu var úti eftir privatum vinningi vi› hesi verkætlanini á Sandi.

Páll á Reynatúgvu sigur í vi›merking vi› Sosialin, at hann umhugsar at stevna Kristiani Magnussen, so hann í rættinum kann prógva sín illgruna, hann leggur seg undir. Ta› krevur so, at politiska órini fyrst ver›ur tiki› frá Kristiani Magnussen.

At ró› ver›ur framundir, at Lógarbroytingarnar koma sera væl vi› júst nú, solei›is at Sands Kommuna fær eina gó›a hálva millión at brúka til barnagar›in á Teiginum, heldur Páll á Reynatúgvu vera at tilleggja sær evni, hann ikki visti seg at eiga.

– Eg haldi, at ta› er at tilleggja mær sterkari hugflogsmessigar eginleikar, enn eg eigi, sigur hann.

Páll á Reynatúgvu heldur ikki, at hann hevur ávirka› bygdarrá›i› á Sandi til naka› sum helst í hesum máli. Bygdarrá›i› hevur gjørt vi› pengarnar hjá Kommununi júst sum limirnir hava samtykt. Uttan ávirkan frá Pálli á Reynatúgvu, sigur hann.

Inside vitan

Páll á Reynatúgvu vi›gongur tó, at hann væl visti um lógaruppskotini, á›renn tey komu í Tingi›. Ta› vil siga me›an Almanna- og Heilsumálast‡ri› arbeiddi vi› teimum. Men hann leggur d‡ran vi›, at hann hevur ikki havt tey í huganum, tá talan hevur veri› um barnagar›in á Sandi.

Tann ætlanin er farin í gongd nógv fyrr enn so, sigur Páll á Reynatúgvu. Og hann metir seg á ongan hátt at hava útnytta› politisku stø›una ella sína politisku ávirkan í hesum máli.

Annars heldur Páll á Reynatúgvu ta› vera undarligt, at fjølmi›larnir skulu fokussera so nógv upp á gongdina í málinum, heldur enn at hyggja at úrslitinum. Ta› er nevniliga, at nú kemur ein barnagar›ur á Sandi. Og hann var ikki komin, um ikki tveir privatpersónar á Sandi høvdu fari› undir hann av berari idealismu, sigur Páll á Reynatúgvu.

Spurdur um hann ikki sjálvur helt ta› vera rímiligt, at fólk fóru at vísa málinum áhuga, tá húsini, talan er um, hava skift eigara tríggjar fer›ir sí›an juli 1999, svara›i Páll á Reynatúgvu, at nú var hann ikki vi›.

Tann 15. juli 1999 keyptu Páll á Reynatúgvu og Kristina Johannesen á Sandi húsini á Teiginum vi› tilhoyrandi jør›. Húsini vóru sí›an bygd um til barnagar›. Metingarmenn úr Havn settu tey í vir›i, og Páll á Reynatúgvu og Kristina Johannesen avhenda›u tann 5. oktober 2000 húsini á Teiginum til smápartafelagi› Partú á Sandi. Tann 30. november 2000 seldi smápartafelagi› Partú húsini á Teiginum til Sands Kommunu.

Spurdur um her ikki var talan um beinlei›is spekulatión, sigur Páll á Reynatúgvu, at hatta eru tekniskir spurningar, sum hann als ikki kennir til. Hesum hava advokatur og grannsko›ari hjá smápartafelagnum sta›i› fyri, og eiga teir at svara fyri tí.

Páll á Reynatúgvu sigur seg ikki hava gjørt nakran handil vi› smápartafelgi› Partú. Hetta felagi› var› stovna› vi› tí fyri eyga at reka barnagar› á Sandi. Eftir rá›um frá á›urnevndu rá›gevum, vóru húsini á Teiginum skotin inn í smápartafelagi› sum ogn hjá felagnum.

Hvussu ta› innskoti› fór fram, og um ikki selt var› vi› vinningi ímillum, veit Páll á Reynatúgvu ikki, sigur hann og vísir til advokat og grannsko›ara.

Ta› eydna›ist ikki at fáa vi›merking frá grannsko›ara ella advokati, á›renn bla›i› fór til prentingar.